

Melkveehouderij Berghorst maakt dubbelslag

Met de toepassing van de hydraulische voergangbrug wordt een hygiënische oversteek over de voergang gecreëerd.

‘Als je echt iets wilt,
lukt het’

Energie

Rundveehouderij | Tekst: Albert Bouwman Foto's: Albert Bouwman en Durkje Hietkamp

Ondanks de beperkte uitbreidingsmogelijkheden, gingen Jan Sebus en zijn broer Herman Berghorst in maatschap met hun ouders. Inmiddels runnen beide broers vol overgave een eigen bedrijf.

Aan de Oude Bosweg in Dronten prijkt het nieuwe bedrijf van Jan Sebus Berghorst en zijn vrouw Brenda. Twee lange stallen geven ruimte aan 500 melkkoeien. "Op dit moment worden er ongeveer 250 melkkoeien en 70 drachtige vaarzen gehuisvest", vertelt hij. Berghorst heeft zijn doel duidelijk voor ogen; groeien en zoeken naar uitbreidingsmogelijkheden.

Vijfjarenplannen

Twaalf jaar geleden stapte de inmiddels 31-jarige ondernemer samen met zijn broer Herman bij zijn ouders in maatschap. Het bedrijf bestond uit 70 melkkoeien, 50 hectare eigen grond en 20 hectare pacht. "Dit was onvoldoende om met z'n vieren van te leven. We zochten naar mogelijkheden om te groeien. Op de plaats van het oude bedrijf in Heerde was dat maar beperkt mogelijk." De familie Berghorst concentreerde zich op plannen van vijf jaar. "We besloten om eerst

voldoende geld te sparen", vertelt Jan Sebus. De broers werkten naast het eigen bedrijf ook op andere melkveebedrijven. De mogelijkheden op het bedrijf in Heerde benutten ze volledig. Het bedrijf groeide in vier jaar tijd tot een bedrijf met 150 koeien en 100 hectare land. "Daarmee was de stal vol."

Duitsland

In 2002 deed zich de mogelijkheid voor een Duits bedrijf met 40 melkkoeien en 78 hectare land te kopen. Herman betrok het bedrijf. Inmiddels telt het Duitse bedrijf 375 koeien en 240 hectare land. Ook voor het opzetten van dit bedrijf hanteerde de familie Berghorst een vijfjarenplan. "Na de vijf jaren die nodig waren om het bedrijf in Duitsland te ontwikkelen, maakten we plannen om het bedrijf in Heerde te verplaatsen." De nieuwe locatie werd Dronten. "De Flevopolder is een gebied waar met minder beperkingen een bedrijf kan worden

gerund. Er is veel ruimte voor ontwikkeling. Hier kan goed en efficiënt worden geboerd", aldus Berghorst.

Kans

Berghorst kocht de grond in Dronten van drie akkerbouwbedrijven met elk 35 hectare van de Domeinen. Hiervoor kreeg hij de kans door de verkoop van de melkveehouderij van zijn schoonouders, eveneens in de gemeente Heerde. "Het was de bedoeling om samen met mijn vrouw dat bedrijf over te nemen. "Daar waren vergunningen om uit te breiden, maar omdat het bedrijf in een hoogwatergeul lag, kwamen de mogelijkheden om te groeien in het geding." De grond kon niet worden geruimd. Wel toonde Rijkswaterstaat belangstelling. "Rijkswaterstaat wilde 65 hectare kopen. Een landgoedeigenaar had belang bij een deel van de resterende grond." Toen de mogelijkheid zich voordeed om in Dronten nieuw te bouwen, was de zaak rond.

Bouw

Het koppel koeien in Heerde bestond uit 225 dieren. Dit waren zowel de koeien van de schoonouders als de ouders van Berghorst. "In Dronten wilden we een stal met >>

>>> 'Als je echt iets wilt, lukt het'

"Als je echt iets wilt, dan lukt het", aldus melkveehouder Jan Sebus Berghorst.

ruimte om de veestapel verder uit te breiden." Het duurde twee jaar voordat daarvoor een vergunning werd gegeven. "Achteraf pakte die termijn gunstig uit. Na die periode kwam de financiële crisis. Daardoor kwamen

bouwbedrijven met scherpe offertes, waardoor we nu een stal voor 500 koeplaatsen hebben in plaats van de voor de crisis geplande 300 koeplaatsen."

De ligboxenstal kostte Berghorst 4000 euro

per koeplaats. "Voor de koeplekken bij mijn schoonouders ontvingen we 3500 per koe."

Voergangbrug

Dierwelzijn, efficiëntie en arbeidsgemak staan op het nieuwe bedrijf hoog in het vaandel. Een deel van de arbeidsverlichting op het bedrijf is toe te schrijven aan de voergangbrug, de V-way van Brouwers Equipment, waarover de dieren naar de melkstal kunnen lopen. De V-way is een hydraulische brug, gemonteerd over de breedte van de voergang. De brug bestaat uit twee helften antislipstaal van zo'n anderhalve meter. Met een druk op de knop gaan de twee helften omhoog, laat Berghorst zien. "Tervijl de koeien over de roosters naar de andere kant lopen, sluiten de opgeklapte delen de doorloop af. Na het melken zakken de staalplaten weer over de roosters." Voordeel is dat de voergang altijd schoon blijft. Bovendien is de oversteek volledig vlak, waardoor de kans op valpartijen en klauwbeschadigingen klein is. Op de brug kan gevoerd worden, zodat een oversteek geen vreetplaatsen kost.

Melkstal

De koeien op het bedrijf worden gemolken in een 50-stands buitenmelker van Gea met DemaTron 70 melkstuurapparatuur en retentie-armen. De melkstal is uitgerust met het DairyManagementSysteem 21 met AutoSelect 5000 selectiesysteem en Rescounter II-activiteitsmeting. Om de koeien in de melkstal te krijgen, wordt gebruikgemaakt van een CowMander oprijfhok. Omdat Berghorst het bedrijf samen met twee parttime-medewerkers runt, is gekozen voor een hydraulisch beweegbare putvloer op de melkplaats die ervoor zorgt dat elke melker op de juiste hoogte ten opzichte van de koe kan werken. "De koeien moesten flink wennen aan de carrousel-

Energie

Bijsterbosch Energy Systems heeft op het bedrijf van melkveehouder Jan Sebus Berghorst zeven collectoren geplaatst met 1000 liter boiler voor tapwatergebruik. "Zonnecollectoren in combinatie met buffervaten of tapwaterboilers worden zonneboilers genoemd", vertelt Berghorst. "Daarmee wordt het tapwater opgewarmd om te worden gebruikt als spoelwater voor het reinigen van de melkstallen en de tank." De silotank waarin de melk wordt opgeslagen, heeft een inhoud van 35.000 liter en is buiten geplaatst.

melkstal”, vertelt Berghorst. Inmiddels staat de rotor op 7 minuten per rondje en wordt een gemiddelde productie gerealiseerd van 25 liter met 4,45 procent vet en 3,65 procent eiwit. Berghorst is ervan overtuigd dat de nieuwe stal op korte termijn een productiestijging oplevert.

Voeren

Het voeren wordt uitbesteed aan de loonwerker. “Er blijft nu meer tijd over voor andere werkzaamheden op het bedrijf”, zegt Berghorst. “Uitbesteden is verhoudingsgewijs goedkoper. We hoeven niet te investeren in machines. Daarop schrijf je jaarlijks af en je moet ook nog de rente en het eigen arbeidsloon rekenen. Bovendien staat de machine grotendeels stil en een werktuigenloods hebben we hier niet. Een loonwerker benut zijn machines veel efficiënter.”

Quotum

Berghorst streeft naar een bedrijf van 500 koeien in 2014. Daarbij is hij niet van plan quotum bij te kopen. “Elke investering in quotum hangt als een molensteen om de nek. Ik verwacht dat we na 2015 echt tegen een scherpe prijs moeten melken. Als ik dan nog een restschuld heb, heb ik de eerste jaren in het quotumloze tijdperk een extra hoge kostprijs per liter.” Berghorst betaalt daarom liever superheffing tot het verdwijnen van het quotum.

Het melken tegen scherpere prijzen doet volgens de melkveehouder een beroep op de creativiteit en flexibiliteit van de ondernemer. “Na 2015 krijgen we te maken met enorm fluctuerende prijzen. Dan is het zaak dat je snel kunt schakelen. Iemand met restschulden, heeft beperkte vrijheid.”

Voerkosten

Bij de beoogde groei naar 500 koeien spelen de voerkosten een dominante rol. Het melkveerantsoen bestaat uit 80 procent mais en slechts 20 procent gras. Bijproducten als maisgluten, gedroogde pulp en soja completeren het rantsoen. Berghorst verbouwt mais op de overgebleven grond in Heerde. “Dat bedrijf hebben we aangehouden voor de opfok van jongvee.” Het meeste ruwvoer kopen ze in. Het land in Dronten wordt voor een deel verhuurd. “Het verhuren van de grond aan akkerbouwers levert ons meer op dan zelf mais verbouwen”, meent Berghorst. Krachtvoer is zijn grootste kostenpost. “Op dit moment betrek ik mijn krachtvoer van Gebrs. Fuite. Dat doen we al twintig jaar. Maar dat kan alleen zolang we bereid zijn voor elkaar te vechten. Ik kan van een voerleverancier niet verwachten voor een scherpe prijs te leveren als ik hier op de

De 50-stands carousel-melkstal heeft een capaciteit van 175 koeien per uur. Via een slang die boven de melkstal is gemonteerd, kan de hele melkstal rondom worden schoongespoten.

boerderij de boel niet op orde heb. De vrachtwagenchauffeur moet hier op het erf de ruimte hebben om te lossen. Ik moet het hem zo gemakkelijk mogelijk maken.”

Mengvoerindustrie

Berghorst ziet een belangrijke taak voor de mengvoerindustrie weggelegd. “Die moet bij lage grondstofprijzen voor langere tijd inkopen.” De druk die door deze ontwikkelingen op de handelsgeest van de agrarische sector wordt gelegd, heeft volgens hem zowel een voor- als nadeel. “Het voordeel is dat er meer leven in de brouwerij is en dat er klappers kunnen worden gemaakt. Nadeel is dat de leverancier altijd een risicobedrag rekent bovenop de verkoopprijs. Dat bedrag is bij lage inkooprij-

zen altijd groter dan bij hoge, omdat het risico op minder omzet groter is bij lage inkooprijzen. De toename van dat bedrag bij lage inkooprijzen is altijd groter dan de afname bij hoge inkooprijzen. Dat houdt in dat gemiddeld iedere boer meer gaat betalen. Boeren die daarmee geen genoegen nemen, zullen hun handelsgeest moeten ontwikkelen. Dat zijn de ondernemers die in de toekomst flink kunnen verdienen.” Het nadeel weegt volgens Berghorst zwaarder dan het voordeel. “Maar hieraan zullen we moeten wennen en ons erop moeten voorbereiden.”

Berghorst kijkt met een positief gevoel vooruit. “Als je iets echt wilt, dan lukt het. Daarvan blijf ik zeker.” ♦

Bij de beoogde groei naar 500 koeien spelen de voerkosten een dominante rol.

